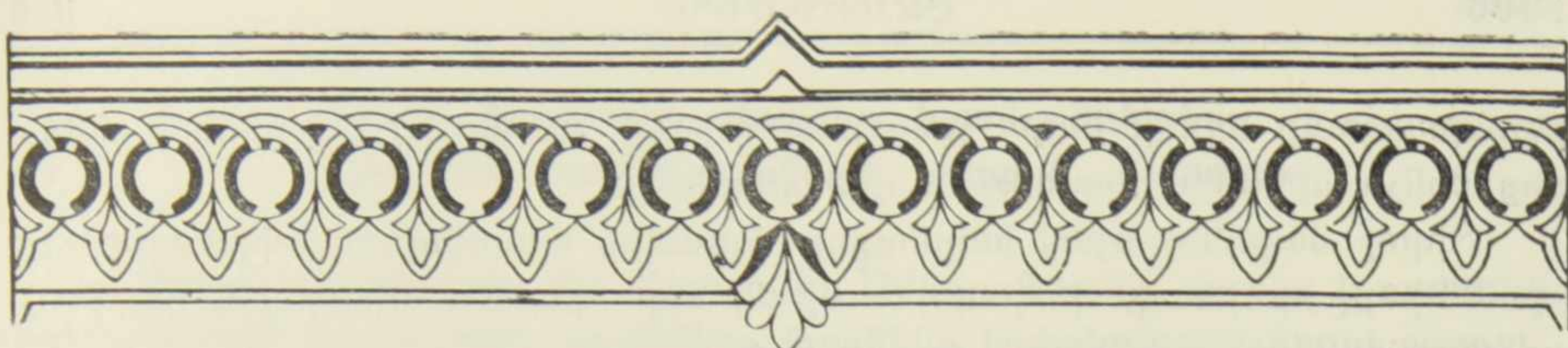

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆՔ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ՏԵՂԱՊԱՀ ԱՄԵՆԱՊԱՏԻ Տ. ԹՈՐԳՈՄ
ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ ՊԱՏԳԱՄԸ ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՅ
ԱՌԹԻԻ

(1 Յունուար 1995)

Սիրեցեալ ժողովուրդ Հայոց

Որ ի Հայաստան, յԱրցախ, և ի Սփիւռս Աշխարհի

Նոր Տարուան սեմին, մեզանից իւրաքանչիւրին պարտականութիւն է
(նախ անհատապէս և ապա հաւաքաբար, ազգովին) ետ նայիլ կեանքի այն
նախապարհին, որ մեզ հասցրեց այս պահին և կեանքի այս հանգրուանին:

Երանի կարողանայինք անհատապէս բանաստեղծին նման (Վահան
Թէքէեան) նստել Հաշուեյարդարի, և հարցնել. «Ի՞նչ մնաց: Կեանքէն ին-
ծի ի՞նչ մընաց». և պատասխանել. «Ինչ որ տըլի ուրիշին, տարօրինակ,
այն միայն: Խանդավառաւք մը ծածուկ, օրհնութիւններ անիմաց. երբեմն
հատնումը սրտիս, ու մերթ արցունք մը անձայն...»:

Ազգովին ևս պարտինք յետ նայիլ, վերջիշել այն բոլոր տագնապալից
պահերը և վիճակները որոնց ենթարկուեցինք, և այն իրագործումները և
լաջողութիւնները որոնք մեզ խանդավառեցին և մեր ապագայի յոյսերը ան-
մեռ պահեցին:

* * *

Մեր տագնապները բացայայտ են, մանաւանդ վերջին երկրաշարժի ա-
ղետից սկսած, որի վրայ անելացան ներքին և արտաքին տագնապները՝ ան-
կախ Հայաստանի պետականութիւնը որդեգրելու առիթով, նաև Արցախի
մեր ժողովուրդին և քաջամարտիկներուն՝ մարդկային իրաւունքի, ազգային
արժանապատուութեան և տարրական ինքնապաշտպանութեան պայքարին
ի խնդիր:

Ի՞նչ նեղութիւններ կը քաշենք այսօր Հայաստան աշխարհի մէջ: Սա-
տիկ ձմեռ, լոյս չկայ, ջուր չկայ, ջերմութիւն չկայ, սնունդ չկայ:

Սրանք անբնական չարիքներ են մեր վրայ պարտադրում՝ քաղաքական, տնտեսական և ընկերային պայմաններից յառաջացած: Եւ թշնամի և չար ուժերի կողմից ծրագրում՝ շրջափակումների հետևանքով:

Բայց Փառք Աստուծոյ:

Հայ ժողովուրդը հազարամեակների իր պատմութեան փորձառութիւնը ունի: Չարը պիտի չը յաջողի: Բարին պիտի յաղթանակէ: Մեծ նկատում ազգեր պատմութեան մէջ, որոնք մեզ ենթարկել են այսպիսի նեղութեանց, այսօր անյայտացել են:

Փառք Աստուծոյ:

Ներկայ դժուարին և աննպաստ պայմանների մէջ, նորահաստատ մեր պետութիւնը, ամէն տեսակի զրկանք յանձն առած, միջազգային ընկերութեան մէջ, ուրիշ ազգերի կարգին, իր արժանաւոր տեղն է ապահովում, դանդաղ բայց հաստատ քայլերով:

Փառք Աստուծոյ:

Աշխարհով մէկ ցրում աւբողջ հայութեան դիմում է կատարում, հաստատելու համար Համահայկական Հիմնադրամը: Սա անհրաժեշտ է, որպէսզի պետութիւնը կարող լինի ապահովելու իր երկրի տնտեսութիւնը, իր ժողովուրդի բարօրութիւնը, մշակոյթի, կրթութեան, արուեստներու, գիտութեան, երկրի պաշտպանութեան և այլ մարզերի զարգացման կարիքները:

Փառք Աստուծոյ:

Աշխարհի մէջ կան բարի հոգիներ, բարի կազմակերպութիւններ, հաստատութիւններ: Հայ և ոչ-հայկական:

Մեր նեղութեան օրերին պատրաստ են մեզ օգնելու: Այսօր, և ապագային, և մենք մեր շնորհակալութիւնը կը յայտնենք բոլորին:

Փառք Աստուծոյ:

Հայ ժողովուրդը հաստատ է իր կրօնին, Քրիստոսի ժայռին վրայ ամրահաստատ իր հաւատքին, Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցոյ աւանդութիւններին, սրբութիւններին և Աւետարանի պատգամներին:

Քրիստոնէութեան պետականացման 1700 ամեակը պիտի տօնենք Հայաստանի մէջ, և ի Սփիւռս աշխարհի:

Մեր ընտանիքը բաժան բաժան անող չար սերմերը, որումները, աղանդաւորներին, նոր չէ մեր ժողովուրդի պատմութեան մէջ:

Ամենայն Հայոց Հանգուցեալ Հայրապետին, Տ. Տ. Վազգէն Սրբազնագոյն Կաթողիկոսին, սրտին ցան էր որ իր քրիստոնէական բարեացակամութեամբ հանդուրժողութիւնը, հայ հոգիին և հայ պատմութեան օտար և անձանոթ այս տարրերուն, առիթ տուաւ՝ ոչ-քրիստոնէական չարաշահութեան և մարդորսութեան:

Նա կը խրատէր իր զաւակներին Լուսաւորչի լոյս հաւատքէն չը խոտորիլ և չօտարանալ:

* * *

Ծիշտ է որ մեր ցաւերը շատ են: Երկրաշարժից մեր զոհուածների յիշատակը մեզի հետ է: Տնագործ մնացած մեր ժողովուրդին ցաւերը մեզ կը տանջեն: Եւ այս բոլորը ազգովին մենք պիտի տանենք:

Բայց ինչ հրաշալի խօսք է որ ձեզանից ամէն մէկը սովոր է ասել, երբ կը տեսնէք մէկը նեղութեան մէջ— «Ցաւդ տանեմ»: Հեշտ չէ ասել՝ «Ցաւդ տանեմ»: Սակայն հայ ժողովուրդը կարող է ասել: Կամքի տէր ժողովուրդ ենք, պատմութիւն ունեցող, մշակոյթ, հոգևոր շնորհներ ունեցող ժողովուրդ ենք: Ամէն տեսակ հալածանքների, նեղութիւնների միջից անցնելով մէկտեղ, ի՞նչ հոգևոր ժառանգութիւն ունենք մեր զաւակների համար:

Եւ հաստատ ենք մնացել մեր հաւատքին մէջ, թէ՛ բարին անպայման պիտի յաղթանակի: Ուրեմն չը ծախենք մենք մեր հաւատքը, որիէ մէկ ուրիշ նպատակով կամ պատճառով:

Աստուած մեզ ուժ կուտայ որ մենք մեզ հաւաքենք, մեր տունը շինենք:

Եւ որքան ժամանակ կը շինենք, մենք այնքան զօրաւոր կը մնանք հոգիով, և մեր ուրախութիւնը կը շատացնենք:

Աստուած մեզ շնորհք տայ, որ մենք մեր ուրախութիւնները շատացնելու մասին մտածենք: Թոյլ չտանք որ մեր զաւակները չար ճանապարհի մէջ ստնեն: Առողջ ընտանիքը բոյնն է, և արմատն է մեր հաւաքական կեանքին:

Ամէն մէկ հայի տուն մէկ եկեղեցի է, և պէտք է լինի: Այդ եկեղեցիին մէջ պէտք է ծնունեն, մկրտուն, դրոշմուն, մեծանան մեր զաւակները, և գործեն:

Միայն թէ խաղաղութիւն թող լինի մեր աշխարհին և համայն ժողովուրդներու կեանքին մէջ: Հայկական Ծնունդի առաւօտը պիտի դիմենք մարմնացեալ Աստուածին խնդրելով՝ «Զի լոնացին պատերազմունք, դադարեացին յարձակմունք թշնամեաց. տնկեացի սէր և արդարութիւն ի յերկրի»:

Բարի ցանկութիւններով մտնենք 1995 տարուան դռնէն ներս, հայ բրիստոնեայի հաւատքով աշխատենք և իրար քաջալերենք, որպէսզի մեր զաւակները իրենց նուիրումին մէջ անխարդախ լինեն, և մենք մեզ չը բաժանենք իրարու դէմ, այլ ընդհակառակն, ասենք՝ մերն է հայրենիքը, մերն է կառավարութիւնը, մերն է պատմութիւնը և մշակոյթը, մերն է ապագայի ամբողջ յոյսը: Միայն մենք կարող ենք լինել կերտողը մեր ապագայի, Աստուծոյ օգնութեամբ:

Թող Աստուած օրհնէ մեր միասնութիւնը, և ապագայի լաւ ցրելին առաջնորդող մեր ճանապարհը:

Շնորհաւոր Նոր տարի և Սուրբ Ծնունդ: